

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ในด้านต่างๆ คือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา ผลการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการนำเสนอผลงานเรือนไทยจำลอง และการแสดงบทบาทสมมุติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ และแบบประเมินตามสภาพจริง ส่วนประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 250 คน และกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 จำนวน 58 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา การใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรังษีวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. จากการประเมินตามสภาพจริง โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ได้มีการประเมินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม การทำกิจกรรมรายบุคคล การนำเสนอผลงานเรือนไทยจำลอง การประเมินการแสดงบทบาทสมมุติ และการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลซึ่งเป็นข้อค้นพบดังนี้

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ อภิปรายได้ว่ามีผลสืบเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพราะในแผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์นั้น ผู้เรียนจะต้องคิดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อ ตอบคำถามหลักในเส้นทางเดินเรื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น และมีการศึกษาค้นคว้าอย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับตนเอง จึงส่งผลให้ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ขุนช้างขุนแผน มากขึ้น เพราะการจัดกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ จะต้องอาศัยข้อเท็จจริงจากเนื้อหาสาระ ดังที่ผู้เรียน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในภาคผนวก หน้า 151 ข้อที่ 6 ว่า “การใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความสัมพันธ์ต่างๆของอดีตกับปัจจุบัน โดยการไปศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ และมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องนั้น แล้วนำมาทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้มีความคิดรวบยอดและสร้างความสามัคคีกันในกลุ่มมากยิ่งขึ้น และการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ยัง ได้มีรูปแบบการสอนที่ไม่น่าเบื่อ คือมีการแสดงบทบาทสมมุติ การนำเสนอผลงาน และการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆ” การใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นรวมทั้งการพัฒนาผลงานจากการศึกษาค้นคว้าอย่างแท้จริง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

2. จากการประเมินตามสภาพจริง โดยการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ได้มีการประเมินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม การทำกิจกรรมรายบุคคล การนำเสนอผลงานเรียนไทยจำลอง การประเมินการแสดงบทบาทสมมุติ นับว่ามีส่วนช่วยส่งเสริม การเรียนรู้วรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ในเรื่องของการตั้งคำถามหลักเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเชื่อมโยงเรื่องราวให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยมีเส้นทางเดินเรื่อง (Topic Line) คือ ตอนที่ 1 ฉาก (ตำนานเก่าเล่าอ้าง) ตอนที่ 2 ตัวละคร (ขุนช้างขุนแผน ตัวละครสะท้อนชีวิต) ตอนที่ 3 วิถีชีวิต (วิถีชีวิตบรรพชน) ตอนที่ 4 เหตุการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น (ยีนลปัญหา ชวนพาแก้ไข) ซึ่งในการเรียนรู้แต่ละตอนในองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ ผู้เรียนจะได้ทำงานเป็นทีมเพื่อร่วมกันศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียน และการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้จริง ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมจากความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่ นำมาสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดขึ้นทั้งรูปแบบของชิ้นงาน และการนำเสนอผลงานด้วยการแสดงบทบาทสมมุติ

การจัดป้ายนิเทศ การเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์จึงสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียน และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดีโดยมีกิจกรรมที่เด่นจากการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ดังนี้

กิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้กับผู้เรียนทั้งเรื่อง บ้านล้านนา วิถีชีวิตของคนล้านนา ภูมิปัญญาชาวบ้าน อาหารพื้นบ้านและการประติมากรรมของใช้ ของเล่นพื้นบ้าน และยังเชื่อมโยงถึงเรื่องราวในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้ใช้คำถามหลักเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดรู้จักวิถีชีวิตที่ทรงคุณค่า แม้อายุจะแปรผันเปลี่ยนแปลงไปแต่ความเป็นไทยที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องขุนช้าง ขุนแผน ดังเช่น เรือนไทยภาคกลาง นำมาศึกษาด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างกับเรือนไทยล้านนาควบคู่กับการเรียนรู้เรื่องศิลปสถาปัตยกรรมล้านนา และในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ได้จัดทีมวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะเรือนไทยในสมัยก่อนพร้อมได้อธิบายเพิ่มเติมและฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการเชื่อมโยงกับภาพเรือนไทยในวรรณคดีเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา หลังจากนั้นครูผู้สอนได้ให้ผู้เรียนร่วมกันประดิษฐ์เรือนไทยจำลอง เพื่อร่วมถ่ายทอดศิลปะสถาปัตยกรรมไทยและได้ร่วมอนุรักษ์เรือนไทยให้คงผู้วิจัย รวมทั้งวิทยากรท้องถิ่น ตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ความรู้เรื่องอุปกรณ์ตกแต่งบ้าน และอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องการจัดบ้านล้านนาเปรียบเทียบกับเรือนไทย เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น จะเห็นว่าแม้จะต่างภาคต่างถิ่นฐาน แต่ยังคงศิลปะสถาปัตยกรรมที่ยังคล้ายคลึงกันอยู่บ้าง แต่จุดเด่นของการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่นำกิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้ คือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ คือ ฉาก ซึ่งกิจกรรมนี้ผู้เรียนได้ร่วมคิด และประสานงานกับวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนรู้ด้วยทำให้ผู้เรียน ได้เตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ประกอบกับการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้เป็นการปั่นรถถีบ (รถจักรยาน) ซึ่งสร้างบรรยากาศที่ดีในการเดินทาง และจากกิจกรรมทัศนศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบ้านล้านนาจากวิทยากรซึ่งมีความชำนาญในการสร้างบ้าน ส่งผลให้ได้รับความรู้และประสบการณ์และได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมล้านนาเชื่อมโยงกับวรรณคดีไทยซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ การนำตำนานเก่ามาเล่าอ้าง นับว่าเป็นการเสริมสร้างปัญญาอันจะเป็นประโยชน์และเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงไปถึงตัวละครในเรื่อง ขุนช้างขุนแผน วิถีชีวิต และเหตุการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในวรรณคดี

แต่อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์ นอกจากเรื่องฉากแล้ว การรู้จักตัวละครเด่นในวรรณคดีเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ได้แก่ ขุนแผน ขุนช้าง และวันทอง เป็นตัวละครเอกที่นักเรียนต้องรู้จัก และสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ซึ่งผู้วิจัยได้เริ่มต้นการจัดกิจกรรมโดยตั้งคำถามนำ เช่น “จากการเรียนวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน นักเรียนคิดว่าตัวละครใดในเรื่องมีความโดดเด่นและถือว่าเป็นตัวเอก

ในเรื่อง” “เหตุใดนักเรียนจึงคิดว่าตัวละครดังกล่าวมีความโดดเด่น” จากการตั้งคำถามนำเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะของตัวละคร ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดกิจกรรมต่อเนื่องกันไปโดยครูผู้สอนได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอลักษณะเด่นของตัวละคร โดยการประยุกต์ความรู้ภูมิปัญญา รู้จักการบูรณาการนำเอาหุ่นมือ ตุ๊กตาปั้นจากดินน้ำมัน กระดาษลูกฟูก นำมาประดิษฐ์เป็นตัวละครในวรรณคดี หลังจากนั้นผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะนำเสนอผลงานของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะใช้ความรู้ จินตนาการสร้างสรรค์เหตุการณ์ในเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับตัวละคร ตลอดจนการนำเสนอที่น่าสนใจจึงเป็นจุดที่โดดเด่นและสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมโดยมีคณะกรรมการประเมินการนำเสนอผลงาน ผู้วิจัยได้ชื่นชมให้กำลังใจ และมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่ประดิษฐ์ผลงานได้ดี

การเรียนรู้พฤติกรรมของตัวละครเด่นในเรื่องขุนช้างขุนแผน นับว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นคุณค่าในวรรณคดีที่ควรแก่การยกย่องและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน เช่น ความจงรักภักดี ความรัก ความกตัญญู ความกล้าหาญ และการยึดมั่นในประเพณีวัฒนธรรมไทย แต่ในขณะเดียวกัน พฤติกรรมบางอย่างของตัวละคร เช่น ความรักที่ขุนแผน และขุนช้างมีต่อนางวันทอง หลายครั้งที่ตัวละครถือเอาอารมณ์มาตัดสินปัญหามากกว่าเหตุผลและความเหมาะสมก็จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง เมื่อเหตุการณ์รุนแรงมากขึ้นก็ส่งผลให้เกิดการต่อสู้เพื่อแย่งชิง พฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดี จะเป็นข้อเตือนใจให้กับผู้เรียนได้ว่า ด้วยอารมณ์ และค่านิยมบางเรื่องของตัวละครในวรรณคดี ส่งผลให้เกิดปัญหาที่สร้างความขัดแย้งและนำมาซึ่งความสะเทือนใจในเหตุการณ์ตอนท้ายของเรื่อง จะเห็นว่าการเรียนวรรณคดีเป็นการเรียนรู้ชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เหมาะสมได้ ผู้สอนจึงได้นำองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ในเรื่องวิถีชีวิต โดยใช้ชื่อว่า ลิขิตวิถีบรรพชน ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมเป็นการแสดงบทบาทสมมุติ โดยผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ถ่ายทอดวิถีชีวิตของคนไทยล้านนา และ กลุ่มที่ 2 ถ่ายทอดวิถีชีวิตของคนไทยภาคกลาง ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นอีกรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีผู้เข้าชมการแสดงมากมาย แต่ผู้เรียนก็สามารถแสดงได้อย่างเต็มความสามารถ ก่อให้เกิดความรู้ ความบันเทิง ให้กับผู้ชม และเกิดความภาคภูมิใจ ความซาบซึ้งในการเรียนวรรณคดีและ เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ คุณค่าของวรรณคดีด้านต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต ด้านสังคม ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม จากความสำเร็จของการแสดงบทบาทสมมุติของผู้เรียนในครั้งนี้ มีเหตุผลความเป็นมาของผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม คือ การเลือกรูปแบบกิจกรรมที่ผู้เรียนชอบและมีความถนัดทำให้เกิดความมุ่งมั่นในการศึกษา เขียนเนื้อหา ฝึกซ้อม และแสดงบทบาทสมมุติได้อย่างน่าสนใจ และสมบทบาท เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน เช่น การแสดง การฟ้อนรำ การแต่งกาย การเล่นดนตรี การจัดฉาก และความสามารถด้านเทคโนโลยี ดังนั้นเมื่อถึงเวลาในการแสดงทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่ และภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองที่จะทำให้ผู้อื่นมองเห็น ซึ่งตรงกับหลักของความเป็นเจ้าของในสตอรี่ไลน์ว่า ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สร้างกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยคำถามหลัก ความรู้สึกรับผิดชอบ ความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้น ความกระตือรือร้นในการ

แสดงบทบาทที่แข็งขันกับนักเรียน และในการแสดงบทบาทสมมุติจะมีคณะกรรมการร่วมประเมินด้วย และกิจกรรมนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นพฤติกรรมของนักเรียนในด้านดีหลายด้าน เช่น การวางแผนทำงานอย่างรอบคอบ เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น มีความเสียสละ มีน้ำใจ สามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน และที่สำคัญที่สุดได้เห็นความภาคภูมิใจในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ร่วมอนุรักษ์ความเป็นไทยให้ดำรงสืบไป

นอกจากนี้ยังมีอีกหนึ่งกิจกรรมที่น่าสนใจได้แก่ กิจกรรมนิยลปัญหา ชวนพาแก้ไข ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนต่อจากกิจกรรม ลิขิตวิถีบรรพชน โดยผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรที่เป็น ทนายความ มาบรรยายพิเศษเรื่อง “จากคดีความสู่การถวายเป็นบุญกุศล” ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน มีความรู้ มีประสบการณ์และรู้จักวิธีการป้องกัน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการอภิปรายข้างต้นนั้นนับว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์นอกจากจะเป็นการเรียนรู้อิงชั้นเรียน ที่เน้นการตั้งคำถามหลักเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การสอนแบบสตอรี่ไลน์เป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายโดยเรียงร้อยวิธีการสอนแบบต่างๆ เข้าด้วยกันมีลักษณะที่โดดเด่นในการบูรณาการหลักสูตร องค์กรความรู้ ทักษะการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้จากหลายสาขาที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเส้นทางเดินเรื่องที่ครูผู้สอนได้วางไว้ ผู้เรียนจะเติมเต็มรายละเอียดของเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม อีกทั้งยังค้นพบความรู้ที่หลากหลาย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และปลูกฝังความเป็นไทยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักที่จะเรียนวรรณคดีไทย ได้อย่างมีความสุข จากการประเมินตามสภาพจริงในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ นับว่ามีส่วนช่วยส่งเสริม การเรียนรู้วรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วลัย พานิช (2542 : 1-2) ที่ว่าการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เป็นวิธีการสอนที่บูรณาการระหว่างความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเข้าด้วยกัน ด้วยการกำหนดเค้าโครงเรื่องที่จะเรียน เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์จะเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้อันคว่าพัฒนาจากประสบการณ์ความรู้เดิมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเชื่อมโยงองค์ความรู้กระบวนการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่ชุมชน และชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างมีความสุข

3. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบสตอรี่ไลน์ ในสาระวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายเป็นบุญกุศล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรังษีวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ในสาระวรรณคดีไทย ด้านพฤติกรรมกลุ่ม ได้ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น สร้างความสามัคคี มีความรอบคอบในการทำงาน ซักถามในสิ่งที่ตนสงสัยได้มาก มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี ตั้งใจศึกษาเนื้อหาให้มากกว่าเดิมและศึกษาข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

ช่วยเหลือกันและวางแผนงานอย่างละเอียด ส่วนด้านการทำกิจกรรมกลุ่มผู้เรียนมีความประทับใจในการทำงานกับเพื่อน ๆ ได้สร้างความรักความสามัคคี และมีความทรงจำที่ดี เป็นต้น ตลอดจนทำให้ทราบถึงข้อปรับปรุงในการทำงานในครั้งต่อไป เช่น ควรมีการวางแผน ออกแบบให้รอบคอบก่อนปฏิบัติจริง และควรทำตามขั้นตอน งานที่ได้จะมีคุณภาพมากกว่าเดิม นอกจากนี้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรีไลน์ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น จากการเรียนแบบสตอรีไลน์ ผู้เรียนได้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครและเนื้อเรื่องขุนช้าง ขุนแผน มากขึ้น ซึ่งสามารถนำบทเรียนที่ได้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้ เป็นการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ แต่คงความเป็นเอกลักษณ์ในการสอน ทำให้รู้จักการทำงานเป็นทีม มีการวางแผนและปรึกษาหารือ ทำให้สามารถกระจายความคิดได้ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. การใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรีไลน์ ได้พัฒนาผู้เรียนทั้งเรื่อง ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ เพราะผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงจนค้นพบสิ่งที่ต้องการ แต่ผู้สอนควรมีแนวคิดในการสอน ที่ต้องเชื่อมโยง บูรณาการอย่างหลากหลาย และออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามเส้นทางการเดินเรื่องของสตอรีไลน์
2. จากการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังและการลงมือปฏิบัติส่งผลให้เกิดผลงานอย่างหลากหลายและผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานที่สร้างขึ้น แต่ผู้สอนก็ต้องติดตาม ประเมินผล และดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะการทำงานในแต่ละขั้นตอนจะพบกับปัญหาที่ต้องแก้ไข
3. เวลาในการสอนแบบสตอรีไลน์ค่อนข้างจะเป็นอุปสรรคในการเรียน เพราะผู้เรียนจะต้องสร้างสรรค์ผลงาน การแสดงบทบาทสมมุติ และการเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งต้องมีเวลาเพียงพอ ดังนั้น ผู้สอนควรจัดสรรงาน และเวลาให้เหมาะสม
4. การใช้รูปแบบสตอรีไลน์ จะต้องมีการวางแผนงาน และประสานงานกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ในการจัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนแบบสตอรีไลน์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักชาติ อนุรักษ์ภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ จะทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน และได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น